

AGROLESNICKÉ SYSTÉMY: STROMY NA ORNÉ PŮDĚ

Založení farmy	2018
Specializace	Pěstování léčivých rostlin a drobného ovoce
Rozloha farmy	3 ha
Počet zaměstnanců	2
Rok založení agrolesnických ploch	2018
Adresa	Tomášov (okres Senec)
Webová stránka	-

Farma Gabica patří pod rodinný podnik. Ze začátku se firma věnovala průmyslové automatizaci a výrobě jednoúčelových strojů. Častý kontakt s farmáři (dodávky strojů pro zemědělce a zpracovatele jejich produktů) byl dostatečný důvod začít pracovat v zemědělství. Rodiče zakladatelů firmy pocházely ze „zemědělských“ rodin a proto jim byla práce na farmě blízká. Vedla je k tomu i myšlenka jiného přístupu k půdě, než jako jen ke zdroji obživy, jak je běžné v jejich regionu.

Farma byla založena v roce 2018 se záměrem vybudovat rodinné hospodářství. Dlouhodobým cílem farmy je specializace na pěstování léčivých rostlin a jejich zpracování (rafinace).

Farma začala agrolesnický hospodařit hned od začátku. Ještě před zřízením farmy začaly jejich první pokusy s technickými plodinami.

- Farma od agrolesnických postupů očekává snížení environmentálního zatížení půdy při pěstování plodin.
- Očekává se také udržení vody v půdě a zabránění eroze.

V době přípravy neměli zakladatelé farmy žádné informace o agrolesnických praktikách. Poznatky čerpali hlavně z generačních vědomostí a jeden z vlastníků pochází ze „zemědělské“ rodiny. Agrolesnické praktiky byly v minulosti, před érou zemědělských družstev, standartním postupem, který vyžadoval i zákon od konce 18. století.

Rodinná farma považuje vzdělání před samotnou implementací agrolesnického systému za základní předpoklad úspěchu. Vzdělávání by mělo být zaměřené na oblast zakládání agrolesnických systémů, jejich údržba a péče o ně. Důležitá je také péče o samotné stromy, křoviny a jejich využití na zvýšení bonity půdy. Neméně podstatné je vzdělávání o vzájemné kombinovatelnosti a snášenlivosti jednotlivých zemědělských plodin, stromů a křovin.

ZPŮSOB ZALOŽENÍ AGROLESNICKÝCH POROSTŮ

Na okraji parcely se ponechala tzv. nárazníková zóna, která byla oseta jetelem plazivým. Linie dřevin jsou osázeny hybridem topolu černého s podseté zeleným pásem lučních kvetoucích rostlin a trav. Následovala výsadba levandule lékařské v každé druhé řadě. Důvodem takovéto výsadby levandule bylo vysoké zaplevelení půdy. Tento přístup měl za následek častější mechanické obdělávání půdy za účelem likvidace plevele. Po dosazení druhých řad byl prostor mezi řadami osetý jetelovinami. Tyto leguminózy se vysévaly jako sousední plodina za účelem přirozeného vázání dusíku do půdy. Stromy byly vysazené 3 m od sebe v první řadě a 6 m v druhé řadě, pomocí půdního vrtáku za traktor.

HROZBY/VÝZVY/DOPORUČENÍ

- Největší hrozbou podle farmářů jsou zemědělci, pro které „mega lány s monokulturou“ představují nejlepší zemědělský postup a zároveň takoví, pro které představa stromořadí na orné půdě znamená omezení při obhospodařování půdy.
- **Velkou hrozbou je také používání „chemické ochrany“ na sousedních plochách.**
- **Přemnožená zvěř** představuje velký problém v zemědělské krajině. Z tohoto důvodu je zapotřebí **mechanická ochrana stromů** před zvěří.
- Další hlavní výzvou je dostat ptáky a divoká zvířata zpět do zelených pásů pod stromy. Pro začátek instalují **sedátka pro dravce** na rohu jejich pozemku.
- Při výsadbě dřevin a zemědělských plodin je stále větší výzvou udržet vodu v půdě trvalým pokrytím plodinou v letním období. **V období sucha využívají selektivní závlahu, hlavně na začátku růstu dřevin.**

Rodinná farma ve spolupráci s hospodářem zemědělského družstva vytvořila program „Obnova dřevin při polních cestách“ se zapojením dětí, školy a obce. Tento připravený program se však nestřetl s pochopením starosty obce a tak ho začali realizovat na jejich půdě.

Při sledování se zjistilo, že při srovnání prvních dvou osetých parcel se stromořadím a bez něj je možné konstatovat velké rozdíly v růstu a vydatnosti surovin (silic).

PLÁNY DO BUDOUCNA

Rodinná farma Gabica by postupně chtěla rozšířit záběr i na **chov dobytka. Agroturistika** by mohla být nápomocná při sezónních pracech, a současně sloužit na podporu sportu.

RADA NA ZÁVĚR

„Různorodost plodin dokáže zabezpečit i částečnou ochranu sousedních plodin ať už rostlinami a nebo predátory ukrývajícími se v zelených pásech. Změna klimatu nás učí co nejvíce zadržovat vodu v půdě.“

Osobní doporučení farmáře:

„Aplikace i osvědčených postupů vyžaduje hlavně zdravý rozum při kombinaci činností a plodin. Vždy je třeba se podívat na lokální podmínky, protože o 100 metrů dál se této plodině nemusí vůbec dařit.“

KLÍČOVÁ SLOVA

Líniová výsadba, alley cropping, levandule, jetelina

Spolufinancováno
z programu Evropské unie
Erasmus+

